

Handlingsplan mot mobbning

[Underrubrik]

DOKUMENTINFORMATION

Myndighet/skola	Dokumenttyp		
ÅLANDS YRKESGYMNASIUM	Handlingsplan		
Ansvarig instans	Datum	Version	Status
Styrelsen	2018-04-13	1-0	Utkast

TITEL

Handlingsplan mot mobbning

[Underrubrik]

DOKUMENTHISTORIK

Åtgärd	Åtgärdat av	Datum	Notering
Presenterad	Rektor	2018-04-13	V1 utkast
Godkänd	Styrelsen		V1 godkänd

INNEHÅLL

1	Definitioner	4
2	Information	4
3	Förebyggande arbete	5
4	Samarbete med vårdnadshavare och myndigheter	5
5	Agerande	6
6	Uppdatering och utvärdering	7

BILAGA 1: FÖRFARINGSÄTT FÖR ANTIMOBBNINGSTEAMET VID
MISSTANKE OM KRÄNKNING OCH/ELLER MOBBNING AV
STUDERANDE

1 Definitioner

Mobbning kan indelas i olika kategorier:

- Fysisk mobbning (slag, sparkar, knuffar, dra i håret, tafsa, trycka upp mot vägg, förstöra kläder, väskor eller skolarbeten med mera.)
- Verbal mobbning (rykten, hån, hot, glåpord, öknamn, klotter, nedsättande kommentarer.)
- Psykisk mobbning (blickar, suckar, kommentarer, utfrysning, imitationer (till exempel imitera någons sätt att röra sig, sätt att tala, etc.), vända ryggen till, inte lyssna på förslag, flytta sig om någon sätter sig bredvid, resa sig upp och lämna sällskap när någon anländer, ignorera, ogrundad portning och svartlistning.)
- E-mobbning (rykten via exempelvis chattprogram eller communityn, förtal via Internet-sidor, hot via SMS, spridning av bilder och filmer på till exempel Internet utan godkännande med mera, trakasserier på forum, bloggar och wikier) även känt som näthat.
- Övriga former (beställa varor, göra ansökningar, skriva insändare och kontaktannonser i den mobbades namn, sprida den mobbades kontaktuppgifter.)

Trakasserier:

- Trakasserier är ett uppträdande som kränker en studerandes värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.
- För arbete mot sexuella trakasserier finns en särskild handlingsplan.

Kränkningar och trakasserier kan bestå av:

- Direkt, med slag, sparkar, skällsord, hånfulla kommentarer eller hotelser.
- Indirekt, såsom utfrysning, elaka blickar, negligering, isolering och ryktes-spridning.
- Retsamhet som, trots tydliga tecken på obehag, upprepas.

2 Information

Inför varje läsår ska skolans lärare, övrig personal, vårdnadshavare samt studerande i åk 1 få information om skolans handlingsplan mot mobbning. Planen skall finnas tillgänglig på Ålands Gymnasiums webbplats samt på intranätet. Aktuell information över vem som ingår i anti-mobbningsteamet skall även finnas på intranätet.

Lärare och övrig personal:

- Antimobbningsteamet:
 - presenterar sig på ett kollegiemöte.
 - informerar om var man hittar aktuell handlingsplan.

Studerande:

- Grupphandledaren:

- går igenom handlingsplanen med de studerande i åk 1 i början av läsåret och kan vid behov kontakta någon medlem ur antimobbningssteamet som bistår.
- påminner de studerande om antimobbningssteamet och handlingsplanen i åk 2 och åk 3.
- ger vid det enskilda, årliga samtalet med varje studerande möjlighet att diskutera tankar och erfarenheter kring mobbning.
- Studerandehälsans skolkuratorer:
 - presenterar antimobbningssteamet för de studerande i åk 1.

Vårdnadshavare:

- Biträdande rektor/platsansvarig:
 - informerar om antimobbningssteamet och handlingsplanen på föräldramötet i åk 1.
- Skolan:
 - informerar om antimobbningssteamet samt aktuell handlingsplan på webbplatsen.
 - informerar om antimobbningssteamet samt aktuell handlingsplan i studieguiden/på studnet.

3 Förebyggande arbete

Var och en som verkar i skolan har ansvar att förebygga och avvärja kränkande behandling och mobbning. I det förebyggande arbetet ingår bland annat:

- All personal förbinder sig att följa skolans gemensamma strategi och åtgärdsmodell.
- Skolans trivselregler ska följas.
- Varje studerande har individuellt samtal med sin grupphandledare och ges då möjlighet att diskutera erfarenheter och tankar kring mobbning.
- Studerandehälsans skolkuratorer håller gruppvis en lektion i åk 1 om trivsel och hur man bör bemöta varandra.
- Varje studerande erbjuds årligen individuellt samtal med sin studiehandledare.
- Biträdande rektor/platsansvarig ansvarar för uppföljningen av de årliga studerandeundersökningarna och vidtar nödvändiga åtgärder.
- Aktivitetsdag hålls minst en gång per läsår. Företrädelsetvis i period 1, för att öka gruppernas sammanhållning.
- Föräldramöte hålls i åk 1.

4 Samarbete med vårdnadshavare och myndigheter

Samarbete med vårdnadshavare

Vid behov hålls nära kontakt med vårdnadshavare i mobbningsärenden.

Samarbete med myndigheter

Skolan samarbetar fortlöpande med:

- Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Samarbete sker huvudsakligen genom Studerandehälsans personal. Det krävs dock studerandes och vårdnadshavarens samtycke för att studerandehälsans personal ska kunna arbeta med ett enskilt mobbningsärende.

Skolan samarbetar vid behov med:

- ÅHS Barn- och ungdomspsykiatriska mottagning (BUP). Samarbetet sköts främst via studerandehälsans personal.
- Kommunernas socialförvaltning då ett mobbningsfall medför en barnskyddsanmälan.
- Ålands polismyndighet då det behövs för att kunna handleda en studerande som överväger att göra en polisanmälan på grund av mobbning.

5 Agerande

Antimobbningsteam

I Ålands yrkesgymnasiums antimobbningsteam ingår minst fyra medlemmar så att samtliga skolhus är representerade, skolkuratorerna och biträdande rektor/ platsansvarig från aktuellt program. Rektor utser teamet och ordförande.

Handlingsplan vid misstanke om kränkande behandling eller mobbning

Den som upplever sig utsatt för kränkande behandling eller mobbning eller som känner till att någon annan blir utsatt ska genast informera om detta till personal i skolan. Kontaktad personal är ansvarig att omgående föra ärendet vidare till antimobbningsteamet.

Om mobbningen eller den kränkande behandlingen har skett utanför skolan kan en utredning göras under förutsättning att såväl förövare som utsatt är studerande vid någon av Ålands gymnasiums skolor. Om endast den utsatte är studerande vid någondera skola uppmanas vederbörande att göra en polisanmälan och erbjuds stöd från Studerandehälsan.

I händelse av misstanke om kränkande behandling eller mobbning sammankallas antimobbningsteamet med kort varsel. I teamet behandlas alla ärenden med diskretion. I fall där den utsatte själv inte önskar gå vidare med en utredning avvaktar antimobbningsteamet en eventuell utredning. Kontakt till vårdnadshavare sker i samråd med den studerande. Dokumentation och erbjudande om stöd till Studerandehälsan sker oavsett om en utredning inleds eller inte.

Studerande – studerande

1. Studerande som utsätts för eller får kännedom om eventuell kränkande behandling eller mobbning informerar någon i personalen, som i sin tur kontaktar skolans antimobbningsteam.
2. Antimobbningsteamet samlar information om vad som har hänt och fattar beslut om åtgärd och vem som agerar. Åtgärderna kan vara:

- a. Samtal med den som är utsatt.
 - b. Samtal med den som misstänks ha utfört den kränkande behandlingen.
 - c. Samtal med vårdnadshavare.
 - d. Information och handledning till grupphandledare och berörda lärare.
 - e. Stödsamtal för studerande vid Studerandehälsan.
3. Biträdande rektor/ rektor ansvarar för disciplinära åtgärder.
 4. Antimobbningsteamet följer upp vidtagna åtgärder.
 5. Antimobbningsteamet sköter uppföljning med de studerande och kontakten till vårdnadshavare.

Under arbetets gång dokumenteras väsentlig information och alla vidtagna åtgärder kontinuerligt.

Personal – studerande / studerande – personal

1. Studerande/ personal som utsätts för eller får kännedom om eventuell kränkande behandling eller mobbning informerar biträdande rektor / platsansvarig, som i sin tur kontaktar skolans rektor.
2. Rektor samlar information om vad som har hänt och fattar beslut om åtgärd och vem som agerar. Åtgärderna kan vara:
 - a. Samtal med den som är utsatt.
 - b. Samtal med den som misstänks ha utfört den kränkande behandlingen.
 - c. Samtal med vårdnadshavare.
 - d. Stödsamtal vid Studerandehälsan.
3. Rektor ansvarar för disciplinära åtgärder, uppföljning med de studerande/ personal och kontakten till vårdnadshavare.

Under arbetets gång dokumenteras väsentlig information och alla vidtagna åtgärder kontinuerligt.

6 Uppdatering och utvärdering

Denna antimobbningsplan beskriver hur vi inom Ålands yrkesgymnasium och Sjöfartsgymnasiet agerar vid mobbning och kränkande behandling. Planen är en bilaga till läroplanens allmänna del.

Planen utvärderas årligen under ledning av ordförande i antimobbningsteamet och samtidigt görs nödvändiga uppdateringar.

BILAGA 1: FÖRFARINGSÅTT FÖR ANTIMOBBNINGSTEAMET VID MISSTANKE OM KRÄNKNING OCH/ELLER MOBBNING AV STUDERANDE

En misstanke om att studerande kränks eller är utsatt för mobbning kan komma från olika håll, t.ex. från den berörda personen, en annan studerande, vårdnadshavare eller personal. En sådan misstanke skall utredas snarast.

Det är mycket viktigt att samtalen som beskrivs nedan aldrig förs inför klassen. De måste ske enskilt – inte i grupp. Man får heller inte sammanföra mobbaren och offret i ett samtal eftersom detta inte handlar om en tillfällig konflikt. Ett sådant förfarande förvärrar bara situationen för mobboffret. I en mobbningssituation finns det alltid en ojämn maktbalans mellan mobbare och offer.

STEG 1 – Anmälan till antimobbningsteamet

En misstanke om pågående mobbning eller kränkning har kommit till medlem i anti-mobbningsteamets kännedom. Personen som mottagit anmälan sammankallar anti-mobbningsteamet snarast.

STEG 2 – Antimobbningsteamets arbetsfördelning

Teamet beslutar tillsammans vilka som ska arbeta med ärendet: oftast enhetens representant i antimobbningsteamet och en annan teammedlem. Två personer utses alltid. De valda personerna håller under arbetets gång biträdande rektor/rektor och grupphandledare informerade om hur arbetet fortlöper.

STEG 3 – Kartläggning

Enskilda samtal hålls med personer som kan bidra med viktig information. Vid alla samtal deltar två personer från teamet, alla samtal dokumenteras.

Ta reda på:

1. Vad har hänt?
2. Vilka var inblandade och vem gjorde vad?
3. Var har det skett?
4. När har det skett?
5. Hur länge har det pågått?
 - Samtal hålls med **den som anmält** för att inhämta mer information.
 - Samtal hålls med **den utsatta studerande**. Var försiktig i kontakten med mobboffret. Den kan tas per telefon eller eventuellt vid ett enskilt samtal på skolan, utanför skolan eller hemma hos hen. Plocka aldrig ut den studerande ur klassen för detta samtal, utan se till att ingen märker eller får reda på att ni pratar med hen. Mobboffret måste till varje pris skyddas.

I fall där den utsatta själv inte önskar gå vidare med en utredning avvaktar anti-mobbningsteamet tills nästa uppföljningstillfälle när en ny bedömning görs, detta noteras i dokumentationen. Oavsett om den studerande vill gå vidare med utredningen eller inte så erbjuds alltid en stödjande kontakt vid Studerandehälsan.

Det är viktigt att vara tydlig med att antimobbingsteamet kommer göra allt för att få stopp på kränkningen/mobbningen och inte släppa det förrän beteendet upphört. Den utsatta får sedan möjlighet att berätta för sina vårdnadshavare om samtalet.

- Samtal hålls med grupphandledaren och eventuellt andra som kan bidra med information.

STEG 4 – Kontakt med vårdnadshavare till den minderåriga utsatta

Samtal hålls med vårdnadshavarna där information om vad som kommit till antimobbingsteamets kännedom delges. Syftet är även att samla ytterligare information och berätta om det fortsatta arbetet. Även i fall där den studerande är myndig är det önskvärt att ha kontakt med hemmet, men det sker endast med den studerandes samtycke. Om den utsatta är minderårig informeras denna alltid om att kontakt kommer att tas med vårdnadshavarna.

STEG 5 – Enskilda samtal med mobbaren/mobbarna

Enskilda samtal hålls med mobbaren/mobbarna. Vid alla samtal håller en person i samtalen och den andra personen för minnesanteckningar. Alla samtal dokumenteras. Biträdande rektor delar vid behov ut muntlig varning.

Struktur för samtalen:

- a. Den studerande hörs**
- b. "Vi vet vad du håller på med."**

Man ska klart och tydligt lägga fram fakta på bordet så att mobbaren förstår att det inte är någon idé att försöka komma undan. Mobbaren konfronteras genom att man berättar vad man vet att den har gjort. Förmodligen säger mobbaren då att det inte bara är hen, på vilket man svarar att just nu är det hen man pratar med men att eventuella andra inblandade också kommer att vidtalas.

- c. Tala om vad skolan anser**

Att markera skolans ställningstagande är viktigt och betona att man inte på några villkor accepterar någon form av mobbning. Detta görs utan moraliseringar eller aggressivitet. Det är självklart lätt att bli upprörd över vad mobbaren ställt till med, men det är viktigt att inte visa det utan istället vara mycket allvarlig och bestämd.

- d. Tala om vad skolan tänker göra**

Det är viktigt att vara tydlig med att skolan kommer att se till att mobbningen upphör, att alla på skolan tar avstånd från mobbning och inte accepterar det som pågår. Detta sägs för att mobbaren ska förstå att det är många som känner till mobbningen och har ögonen på den vidtalade. Det är viktigt att varken moralisera mobbarens beteende eller ställa frågor som "Varför gör du så här?" eller "förstår du inte hur det känns?"

- e. Fråga mobbaren vad hon/han tänker göra**

Mobbaren får nu berätta vad hen tänker göra för att mobbningen ska upphöra. Personen får i och med detta ta sitt personliga ansvar för sitt handlande och se sin egen roll i det som händer utan att ha möjlighet att skylla ifrån sig. Förslagen ska komma från personen själv. Det kan dröja, men brukar komma så småningom. Om mobbaren helt enkelt påstår att den tänker sluta mobba utan att ge konkreta exempel ska sådana efterfrågas genom att be hen att ge exempel på hur hen tänker gå tillväga.

f. Anteckna svaren

Det eller de förslag som kommer ska antecknas för att kunna följa upp att de efterlevs och för att visa på allvaret.

g. "Vi har ögonen på dig"

Informera mobbaren om att grupphandledare, vårdnadshavare och skolans pedagogiska personal kommer att få ta del av överenskommelserna. Det är även viktigt att betona att alla kommer att hålla ögonen på personen för att kontrollera att mobbningen upphör.

h. Stöd

En stödjande kontakt till Studerandehälsan erbjuds alltid.

Den utsatta får sedan möjlighet att berätta för sina vårdnadshavare om samtalet innan vårdnadshavarna kontaktas av skolan.

i. Diciplinärt

Efter hörande kan disciplinära åtgärder vidtas.

STEG 6 – Kontakt med vårdnadshavare till den minderåriga som har utsatt/mobbats

Samtal förs med vårdnadshavarna om vad som har kommit till antimobbningsteamets kännedom i syftet att ge information om vad som har uppdragats. Även i fall där den studerande är myndig är det önskvärt att, med tillåtelse, ha kontakt med hemmet.

Vårdnadshavare vill veta vad som sker med deras ungdomar i skolan även om det är obehagliga saker. Det är därför viktigt att prata med mobbarens vårdnadshavare om hur hemmet respektive skolan kan ge mobbaren stöd och hjälp.

Skolan skall använda vårdnadshavarna som en resurs i arbetet med mobbningen, det är därför viktigt att vara så positiv och konstruktiv som möjligt i kontakten med hemmet. Om den studerande får höra både från skolan och från vårdnadshavarna att mobbningen är oacceptabel har vi kommit långt med att få bukt med mobbningen.

STEG 7 – Information till grupphandledare

Information ges till grupphandledaren och lärare om vad som har framkommit. Grupphandledaren bör följa med hur situationen utvecklar sig och vara lyhörd för stämningar i gruppen.

STEG 8 – Uppföljning

Grupphandledaren (och undervisande lärare) fortsätter att följa med hur situationen utvecklar sig under de inkommande en till två veckorna. De dokumenterar och rapporterar sedan till antimobbningsteamet om eventuella iakttagelser.

Uppföljningstillfälle 1 hålls en till två veckor efter samtalen med de inblandade.

Uppföljningstillfälle 2 hålls efter ytterligare två till fyra veckor. Antimobbningsteamet håller enskilda samtal med den utsatta och de som har utsatt.

Vid varje uppföljningstillfälle med mobbaren kontrollerar man att löftena hålls och frågar om hen har fler förslag på vad den kan göra. Man ska vid dessa samtal berömma mobbaren om hen visar att hen ärligt försöker sluta. Det är viktigt att vi inte

fokuserar på mobbarens negativa beteende, utan istället ger hen en positiv förstärkning genom att berömma hen för det goda hen gör. Det gäller att handleda den studerade mot ett nytt sätt att vara.

STEG 9 – Avslutning och dokumentation

Återkoppling görs till den som har blivit utsatt, vårdnadshavare, studerandes grupp-handledare och antimobbningssteamet som helhet. Information om att ärendet är avslutat ges. All dokumentation överlämnas till biträdande rektor.

STEG 10 – Om mobbningen inte upphör

Om mobbningen fortsätter leder detta till disciplinära åtgärder. Muntlig varning ges av biträdande rektor och skriftlig varning ges av rektor och om den studerande inte rättar sig trots varning kan hen avstängas för viss tid, högst ett år.